

Sygn. akt IV U 1247/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 sierpnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Beata Łożyńska - Motyka
Protokolant:	sekretarka Teresa Zakrzewska

po rozpoznaniu w dniu 8 sierpnia 2018 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy Ł. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W.

o ustalenie odpowiedzialności za zobowiązania płatnika z tytułu nieopłaconych składek

na skutek odwołania Ł. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W.

z dnia 25 lipca 2017 r. nr (...) - (...)

I. Oddala odwołanie

II. Zasądza od Ł. K. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. 3600 zł. (słownie: trzy tysiące sześćset zł.) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego

SSO Beata Łożyńska - Motyka

Sygn. akt IV U 1247/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 lipca 2017 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. na podstawie przepisów ordynacji podatkowej oraz ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdził, że Ł. K. ponosi odpowiedzialność za zaległości spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. (poprzednio (...) Sp. z o.o.) z tytułu nieopłaconych składek w łącznej kwocie 32 073,01 zł, w tym na:

- ubezpieczenia społeczne z tytułu nieopłaconych składek za okres od grudnia 2013 r. do kwietnia 2014 r. w łącznej kwocie 16 831,94 zł oraz należne odsetki za zwłokę naliczone na dzień 25 lipca 2017 r. w kwocie 4 779 zł;

- ubezpieczenie zdrowotne z tytułu nieopłaconych składek za okres od grudnia 2013 r. do kwietnia 2014 r. w łącznej kwocie 6 351,83 zł oraz należne odsetki za zwłokę naliczone na dzień 25 lipca 2017 r. w kwocie 1 815 zł;

- Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych z tytułu nieopłaconych składek za okres od grudnia 2013 r. do kwietnia 2014 r. w łącznej kwocie 1 784,24 zł oraz należne odsetki za zwłokę naliczone na dzień 25 lipca 2017 r. w kwocie 511 zł.

W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że w związku z prowadzoną działalnością (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. posiada zadłużenie

z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz odsetek od tych należności.

W okresie kiedy upływał termin płatności należności z tytułu składek objętych niniejszą decyzją, funkcję członka zarządu w/w spółki pełnił Ł. K.. Postanowieniami z dnia 13 grudnia 2016 r. oraz 5 stycznia 2017 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy umorzył postępowania egzekucyjne wobec stwierdzenia jej bezskuteczności. Jednocześnie w wyniku przeprowadzonych ustaleń majątkowych stwierdzono, że spółka nie posiada żadnego majątku, w szczególności nieruchomości, ruchomości i innych wierzytelności oraz praw majątkowych, z których egzekucja prowadzone wobec spółki byłaby skuteczna i doprowadziłaby do zaspokojenia wierzyciela lub zabezpieczyłaby powyższe zobowiązania.

Podsumowując, organ rentowy wskazał, że w toku postępowania wystąpiły przesłanki określone w art. 116 Ordynacji podatkowej, przy czym jednocześnie odwołujący nie wykazał żadnej z przesłanek uwalniających członka zarządu od odpowiedzialności za zaległości spółki. W szczególności nie zostało wykazane, że we właściwym czasie złożono wniosek o ogłoszenie upadłości spółki bądź otwarcie postępowania układowego, ani też przesłanka braku winy strony w niezłożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości spółki bądź otwarcie postępowania układowego we właściwym czasie.

Od powyższej decyzji odwołał się Ł. K., wnosząc o jej zmianę.

W uzasadnieniu odwołujący podniósł, że decyzja ta jest oparta na wadliwie ustalonym stanie faktycznym, co w konsekwencji doprowadziło do błędnego zastosowania prawa materialnego. Przede wszystkim organ rentowy nie ustalił, czy zaprzestanie regulowania zobowiązań przez spółkę miało charakter trwały, a tym samym czy i kiedy powstał stan niewypłacalności, a w konsekwencji kiedy zarząd spółki winien złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości. W jego ocenie organ rentowy nie wykazał istnienia stanu niewypłacalności, tj. stanu, w którym zobowiązania pieniężne spółki przekraczają wartość jego majątku w czasie powstania zaległości. Odwołujący podkreślił przy tym, że krótkotrwałe powstrzymanie płacenia długu wskutek przejściowych trudności nie jest podstawą ogłoszenia upadłości. Ponadto ustalenia te tj. czy niewypłacalność miała charakter trwały, powinna dotyczyć okresu w którym pełnił on funkcję członka zarządu tj. od dnia 14 lutego 2014 r. do dnia 8 grudnia 2014 r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy, powołując się na argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji, wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Nadto podniósł, że już w momencie powołania na członka zarządu spółka była niewypłacalna i nie posiadała żadnego majątku, który pozwoliłby na zaspokojenie roszczeń.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. (wcześniej (...) Sp. z o.o.) została utworzona w dniu 27 grudnia 2012 r. na czas nieoznaczony. Przedmiotem działalności spółki jest między innymi produkcja papieru i wyrobów z papieru, poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji, pozostała produkcja wyrobów, handel hurtowy i detaliczny oraz roboty budowlane związane z wnoszeniem budynków.

Funkcję prezesa zarządu spółki w okresie od dnia 10 stycznia 2014 r. do dnia 10 września 2014 r. pełnił Ł. K.. Odwołujący samodzielnie nie podejmował żadnych działań celem jej prowadzenia, nie interesował się także jej kondycją finansową, podpisując jedynie przedstawione przez osobę trzecią dokumenty.

Każdy członek zarządu spółki był uprawniony do samodzielnej reprezentacji spółki na zewnątrz oraz kierowania jej bieżącą działalnością.

dowód: wydruk z KRS, k. 3-6 akt ZUS; uchwała nr 01/09/2014 z dnia 10 września 2014 r.; k. 9-10 akt ZUS; uchwała zgromadzenia wspólników nr 01/01/2014, k. 13-14 akt ZUS; zeznania przesłuchanego na rozprawie w dniu 17 stycznia 2018 r. świadka J. G., k. 43-45; odpis pełny z KRS, k. 47-48.

Z tytułu prowadzenia działalności spółka zaciągnęła liczne zobowiązania, w tym zalegała z należnościami publiczno-skarbowymi.

W okresie od grudnia 2013 r. do lipca 2014 r. (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. nie opłacała składek na ubezpieczenia społeczne. Zaległość z tego tytułu wyniosła co do ubezpieczeń emerytalno - rentowych 16 831,94 zł; zdrowotnych 6 351,83 zł, (...) 1 784,24 zł. Od wskazanych kwot ZUS naliczał odsetki za zwłokę. Nadto do kwot tych doliczane były koszty egzekucji i upomnień.

/bezsporne, a nadto wydruk stanów należności, k. 1-2; 79-80 akt ZUS/

Postanowieniem z dnia 5 stycznia 2017 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji, postanowił umorzyć postępowanie egzekucyjne prowadzone z wniosku wierzyciela ZUS I Oddział w W. na podstawie następujących tytułów wykonawczych:

- z dnia 3 listopada 2014 r., Sygn. akt (...), zaopatrzone w klauzulę wykonalności z dnia 3 listopada 2014 r.;
- z dnia 3 listopada 2014 r., Sygn. akt (...), zaopatrzone w klauzulę wykonalności z dnia 3 listopada 2014 r.,
- z dnia 3 listopada 2014 r., Sygn. akt (...), zaopatrzone w klauzulę wykonalności z dnia 3 listopada 2014 r.,
- z dnia 3 listopada 2014 r., Sygn. akt (...), zaopatrzone w klauzulę wykonalności z dnia 3 listopada 2014 r.,
- z dnia 3 listopada 2014 r., Sygn. akt (...), zaopatrzone w klauzulę wykonalności z dnia 3 listopada 2014 r.,
- z dnia 3 listopada 2014 r., Sygn. akt (...), zaopatrzone w klauzulę wykonalności z dnia 3 listopada 2014 r.,
- z dnia 7 lipca 2015 r., Sygn. akt (...), zaopatrzone w klauzulę wykonalności z dnia 7 lipca 2015 r.,
- z dnia 7 lipca 2015 r., Sygn. akt (...), zaopatrzone w klauzulę wykonalności z dnia 7 lipca 2015 r.

Postanowieniem z dnia 13 grudnia 2016 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji postanowił umorzyć postępowanie egzekucyjne prowadzone na podstawie tytułów wykonawczych z dnia

18 grudnia 2014 r., Sygn. akt od RB- (...) do RB- (...) zaopatrzone w klauzulę wykonalności z dnia 7 kwietnia 2016 r.

dowód: postanowienie z dnia 13 grudnia 2016 r., k. 15-16 akt ZUS; postanowienie z dnia 5 stycznia 2017 r., k. 17-18 akt ZUS.

W okresie od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r. (...) Sp. z o.o. (poprzednik (...) Sp. z o.o.) osiągnęła dochód w wysokości 179 762, 76 zł.

W okresie od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2014 r. (...) Sp. z o.o. osiągnęła dochód w wysokości 244 214,22 zł.

Na koniec roku obrotowego 2013 aktywa spółki wynosiły 491 438,02 zł, a kapitał własny – 71 254, 56 zł; natomiast do dnia 30 września 2014 r. odpowiednio - 622 169,29 zł i 207631,65 zł. Zobowiązania spółki kształtowały się na poziomie 420 183, 46 zł w 2013 r., a w okresie do dnia 30 września 2014 r. - 414 537,64 zł.

Zadłużenie spółki ogółem na koniec roku obrotowego 2013 r. wynosiło 85,5 %, do dnia 30 września 2014 r. - 66,63 %, a następnie 31 grudnia 2014 r. - 70,08 %.

dowód: zeznanie podatkowe za rok 2013 r. i 2014 r. i sprawozdania finansowe, k.49

W latach 2013-2014 sytuacja finansowa spółki była niekorzystna, a spółka przez cały okres borykała się z brakiem płynności finansowej. W w/w okresie zobowiązania nie przekraczały jej aktywów, czyli występowała nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami. Aktywa trwałe w latach 2013-2014 stanowiły znaczną część majątku spółki, przybierając wartość 121 tys. zł i skupione były w całości w wartościach niematerialnych, prawnych i rzeczowych aktywach trwałych. Wg bilansu na dzień 30 września 2014 r. aktywa trwałe stanowiły tylko inwestycje długoterminowe, natomiast na koniec 2014 r. występowały zarówno wartości niematerialne i prawne, rzeczowe aktywa trwałe, jak i inwestycje długoterminowe, których wartość bilansowa wynosiła 330 tys. zł.

W latach 2013- 2014 aktywa obrotowe skupione były w należnościach krótkoterminowych, których wartość systematycznie malała. W aktywach obrotowych najważniejszą pozycję zajmowały należności, zaś inwestycje krótkoterminowe miały stosunkowo niewielką wartość. Na koniec 2014 r. aktywa obrotowe spadły do sumy 317 tys. zł, przy czym spadek ten wynikał przede wszystkim z obniżenia należności do kwoty 197 tys. zł. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe utrzymywane były na niskim poziomie.

W 2014 r. nastąpiło wyraźne pogorszenie jej kondycji finansowej. Wartość zobowiązań ogółem wzrosła z 420 183,46 zł do 453 309,62 zł, przychody ze sprzedaży spadły w 2014 r. w stosunku do 2013 r. o 1 434 055,53 zł i wynosiły 339 175,29 zł, co stanowiło 19 % przychodów z roku poprzedniego, zysk ze sprzedaży spadł w 2014 r. w stosunku do 2013 r. o 129 020,42 zł i wyniósł tylko 324,89 zł, obniżyła się rentowność działalności podstawowej z 7,46 % do 0,96 %; obniżyła się rentowność kapitałów własnych z 97,89 % do 64,56 %; pogorszyła się płynność finansowa, pogorszyła się intensywność wykorzystywania majątku, okres spłaty zobowiązań ogółem wydłużył się z 87 dni na koniec 2013 r. do aż 454 dni.

Zobowiązania za okres od grudnia 2013 r. do kwietnia 2014 r. nie zostały opłacone przez (...) Sp. z o.o. do dnia 25 lipca 2017 r., przybierając trwały charakter. Biorąc pod uwagę stan przeterminowanych zobowiązań wobec ZUS, spółka osiągnęła stan niewypłacalności w dniu 16 sierpnia 2013 r.

Zarząd (...) miał obowiązek złożyć wniosek o ogłoszenie najpóźniej w dniu 30 sierpnia 2013 r.

dowód: opinia biegłego sądowego z zakresu rachunkowości, analiz ekonomicznych i finansowych, k. 53-83; opinia uzupełniająca, k. 110-116.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, aktach organu rentowego, których wiarygodność i moc dowodowa nie była kwestionowana przez strony w toku postępowania a także zeznaniach przesłuchanego w sprawie świadka J. G.. Ustalając stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd oprął się także na opinii biegłego z zakresu rachunkowości, w pełni podzielając ustalenia oraz wnioski, które należy ocenić jako rzetelne, fachowe i obiektywne. Nadto wszelkie podnoszone przez odwołującego zastrzeżenia zostały wyjaśnione przez biegłego w sposób stanowczy, nie budząc wątpliwości Sądu, co do prawidłowości wysuniętych przez biegłego wniosków.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Istotą sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy odwołujący się Ł. K. odpowiada za zobowiązania (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne w okresach wskazanych w zaskarżonej decyzji.

Zakres i tryb tej odpowiedzialności za zaległości składkowe opiera się na przepisie art. 116 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja Podatkowa. Zgodnie z tym przepisem za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, spółki akcyjnej i spółki akcyjnej w organizacji odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, chyba że członek zarządu wykaże, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające upadłości (postępowanie układowe) albo, że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, bądź też wskaże on mienie, z którego egzekucja jest możliwa.

Odpowiedzialność członków zarządu spółki określona w § 1 obejmuje zobowiązania, które powstały w czasie pełnienia przez nich obowiązków członków zarządu spółki. Zasady te należy odnieść odpowiednio do zobowiązań z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne. Art. 116a w związku z art. 116 ordynacji podatkowej w zw. z art. 31 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1778) rodzi szczególny rodzaj subsydiarnej odpowiedzialności członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za zobowiązania spółki powstałe w okresie sprawowania przez nich zarządu, dotyczy ona zaległości z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne.

W postępowaniu dotyczącym przeniesienia odpowiedzialności członek zarządu może się bronić podnosząc jedynie zarzuty enumeratywne wymienione w art. 116 o.p..

Z powyższego wynika, że w takim procesie do ZUS należy jedynie wykazanie bezskuteczności egzekucji w stosunku do całego majątku spółki. Z kolei członek zarządu może uwolnić się od odpowiedzialności przez wykazanie okoliczności wyraźnie wskazanych w wymienionym przepisie. Odpowiedzialność ta została wprowadzona w interesie wierzycieli spółki, ochrony należności publicznoprawnych, ochrony Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Jest to akcesoryjna, subsydiarna odpowiedzialność osób trzecich dlatego uznaje się, że przepis nie może być interpretowany rozszerzająco. Przepis ma swój odpowiednik w art. 299 § 1 kodeksu spółek handlowych, który ma zbliżoną redakcję.

Zgodnie zaś z art. 31 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych do należności z tytułu składek stosuje się odpowiednio m.in. przepis art. 107 i 116 Ordynacji podatkowej, natomiast zgodnie z art. 32 powołanej ustawy, wskazane przepisy Ordynacji Podatkowej stosuje się także do należności z tytułu składek na FPIFGŚP oraz na ubezpieczenie zdrowotne.

Z analizy przytoczonych wyżej przepisów wynika, że do ustalenia odpowiedzialności członka zarządu spółki kapitałowej konieczne jest zarówno ustalenie pozytywnych jej przesłanek, czyli bezskuteczności egzekucji zaległości z majątku spółki oraz wykazanie, że termin płatności zobowiązań upływał w czasie pełnienia przez niego obowiązków członka zarządu, jak również stwierdzenie, że nie zachodzą przesłanki wyłączające tę odpowiedzialność.

Jednocześnie z treści art. 116 ordynacji podatkowej jednoznacznie wynika, iż do orzeczenia o odpowiedzialności członka zarządu spółki spośród powyższych przesłanek na organie rentowym spoczywa ciężar udowodnienia okoliczności pełnienia obowiązków członka zarządu w czasie, gdy upływał termin płatności zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz FPIFGŚP, które przerodziło się w dochodzoną zaległość spółki oraz bezskuteczność egzekucji przeciwko spółce. Natomiast ciężar wykazania którejkolwiek okoliczności uwalniającej od odpowiedzialności spoczywa na członku zarządu. Z powyższego wynika, iż członek zarządu, broniąc się przed nałożeniem odpowiedzialności z art. 116 ordynacji podatkowej w zw. z art. 31 i art. 32 powołanej ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych może zarówno kwestionować fakt istnienia pozytywnych przesłanek swej odpowiedzialności, jak i wskazywać na zaistnienie okoliczności ekskulpujących.

W rozpoznanej sprawie nie budziło wątpliwości, że w okresach wskazanych w zaskarżonej decyzji Ł. K. pełnił faktycznie funkcję prezesa zarządu (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. Wynikało to z informacji umieszczonych w KRS a także znajdujących się w aktach organu rentowego uchwał w tym przedmiocie. Przypomnieć bowiem należy, że informacje zamieszczone w KRS mają znaczenie jedynie deklaratoryjne. Pełnienie obowiązków członka zarządu jest kategorią prawną regulowaną przez przepisy Kodeksu Spółek Handlowych. Członkiem zarządu jest osoba powołana we właściwy sposób i której mandat nie wygaś. Wygaśnięcie mandatu do pełnienia tej funkcji następuje między innymi w razie złożenia rezygnacji z członkostwa (art. 202 § 4 ksh). Oświadczenie woli w tym przedmiocie powinno być złożone Radzie Nadzorczej w ten sposób, aby dotarło do wiadomości członków rady a przynajmniej do Przewodniczącego Rady Nadzorczej (art. 202 § 5 ksh). Niespornym był także fakt, że w stosunku do (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. dwukrotnie wszczynano postępowanie egzekucyjne, które z uwagi na bezskuteczność egzekucji zostało umorzone.

W toku postępowania Ł. K. podnosił, że nie ponosi on odpowiedzialności za powstałe zadłużenie, gdyż faktycznie nie pełnił funkcji członka zarządu, nie znając jej stanu finansowego, a podstawa do złożenia wniosku o upadłość wystąpiła przed objęciem przez niego funkcji. Ponadto podnosił, że postępowanie egzekucyjne nie było prowadzone z całego majątku spółki.

W ocenie orzekającego w niniejszej sprawie Sądu argumenty te nie zasługują na uwzględnienie. Stosownie do treści powoływanego przepisu dłużnik jest niewypłacalny, jeżeli nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań. Ponadto dłużnika będącego osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, uważa się za niewypłacalnego także wtedy, gdy jego zobowiązania przekroczą wartość jego majątku, nawet wówczas, gdy na bieżąco te zobowiązania wykonuje (ust. 2). Natomiast przepis art. 21 ust. 1 prawa upadłościowego stanowi, że dłużnik jest obowiązany, nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości, zgłosić w sądzie wniosek o ogłoszenie upadłości.

Z powyższej normy prawnej wynika, że podstawą ogłoszenia upadłości jest niewypłacalność dłużnika. Jak już to wskazano dłużnik jest niewypłacalny, jeżeli nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań. Użycie przez ustawodawcę w/w określenia oznacza, że każdy, kto nie płaci w terminie określonym umową lub ustawą drugiego z kolei zobowiązania, staje się od tej chwili niewypłacalny. W realiach niniejszej sprawy nie budziło wątpliwości, że (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. nie wywiązywała się z obowiązku opłacania należnych składek za okres od grudnia 2013 r. do lipca 2014 r., w wyniku czego organ rentowy dochodząc należnych mu zobowiązań sporządził kilka tytułów egzekucyjnych. Nie ulega zatem wątpliwości, że dłużnik w spornym okresie nie wykonywał swoich zobowiązań, a przesłanka do zgłoszenia wniosku o upadłość – jak to wynika z opinii biegłego sądowego ds. rachunkowości, którą to Sąd w pełni podziela - zaistniała w dniu 30 sierpnia 2013 r. Natomiast wnioskodawca jako prezes zarządu nie dopilnował wykonywania przez spółkę ustawowych obowiązków płatnika, a mianowicie obliczania i uiszczania składek. Bezspornym pozostawało bowiem, iż (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. nie opłacała swoich zobowiązań względem organu rentowego. W postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2013 r. (III KK 117/12, OSNK 2013, Nr 3, poz. 25), wskazano, że powstanie sytuacji, w której dłużnik zaprzestał wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań, rodzi obowiązek zgłoszenia w sądzie wniosku o ogłoszenie upadłości, nawet jeśli nie znajduje się on w sytuacji, w której jego majątek nie wystarcza na zaspokojenie długów. Powyższy pogląd Sąd orzekający w niniejszej sprawie w pełni podziela.

Przypomnieć należy, że członkowie zarządu spółki są zobowiązani do zgłoszenia wniosku o upadłość lub otwarcie postępowania układowego, gdy zachodzą do tego podstawy, albowiem to do nich należy uprawnienie i obowiązek kontrolowania stanu finansów i majątku spółki. Ten kto podjął się zarządu spraw spółki, powinien więc swoje obowiązki wykonywać z należytą starannością, a dochowanie tej staranności podlega ocenie także w aspekcie wynikających z art. 293 § 2 ksh powinności wpływających ze sprawowania funkcji członka zarządu spółki, a więc z uwzględnieniem zawodowego charakteru jego działalności. Co prawda przepis ten zawarty jest wśród norm regulujących odpowiedzialność cywilnoprawną członków zarządu, jednakże wynika z niego wymaganie dochowania

podwyższonej staranności przy wykonywaniu obowiązków przez osoby pełniące funkcje w zarządzie spółki handlowej. Każdy z członków zarządu spółki z należytą starannością powinien zatem zadbać o ochronę interesów wszystkich wierzycieli zagrożonych stanem niewypłacalności spółki

i nie dopuścić do sytuacji, w której żaden z wierzycieli nie zostanie zaspokojony lub niektórzy z nich zostaną zaspokojeni ze szkodą dla innych (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 2009 r., II UK 373/08, LEX nr 509019). Przeważająca osoba podejmująca trud zasiadania w zarządzie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i kierowania sprawami tej osoby prawnej powinna zaś mieć świadomość ryzyka

i odpowiedzialności, jaka wiąże się z taką decyzją (por. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 1 marca 2018 r., III SA/GI 588/17). Jednym

z obowiązków członka zarządu jest bowiem monitorowanie zadłużenia Spółki pozwalające na zgłoszenie w odpowiednim czasie wniosku o upadłość lub wszczęcie postępowania układowego. Niezgłoszenie we właściwym czasie stosownego wniosku jest wynikiem zawinionego zaniechania obowiązków członka zarządu. W świetle przedstawionych wyżej uwag stwierdzić należy, że dochowania tak pojmowanej należytej staranności odwołujący nie wykazał.

Z tych względów dla orzeczenia odpowiedzialności członka zarządu nie jest istotne, czy zaległość podatkowa powstała z winy tegoż członka, albowiem odpowiedzialność podatkowa ma charakter obiektywny. Podejmując się prowadzenia spraw spółki członek zarządu musi liczyć się z występującymi ryzykami w prowadzonej działalności gospodarczej i odpowiednio na nie reagować mając na uwadze związaną z tym odpowiedzialność,

w przypadku błędnej ich oceny. Dlatego też, brak po stronie członka zarządu spółki z o.o. wiedzy o jej kondycji finansowej nie jest okolicznością świadczącą o tym, że niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło bez jego winy (por. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2008 r., II UK 100/07).

Odnosząc się w tym miejscu do podnoszonych przez odwołującego argumentów wskazać należy, że o braku winy w działaniach członka zarządu nie może świadczyć okoliczność, że stan niewypłacalności powstał wcześniej, czyli przed objęciem funkcji członka zarządu, gdyż odpowiednie kroki prawne powinien on w takim przypadku podjąć już po objęciu swojej funkcji, co powinno nastąpić w terminie 14 dni od jej objęcia, jeżeli nastąpiło to w sytuacji uzasadniającej wystąpienie z wnioskiem o ogłoszenie upadłości (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2016 r., I UK 228/15, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2017 r. III CZP 65/17). Nie ulega wątpliwości, że odwołujący w chwili podjęcia się zarządzania spółką powinien dokładnie zapoznać się z jej kondycją finansową oraz istniejącymi zobowiązaniami.

Przechodząc do kolejnego podnoszonego przez odwołującego argumentu wskazać należy, że jeżeli (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. faktycznie posiadała jakieś mienie odwołujący zarówno w toku postępowania przez organem rentowym jak i w trakcie postępowania sądowego mógł zwolnić się od odpowiedzialności poprzez jego wskazanie. Niemniej jednak – mimo podnoszenia przez odwołującego zarzutów, iż prowadzona przez organ rentowy egzekucja nie dotyczyła całego majątku spółki nie wskazał on majątku z którego wierzyciel mógłby się zaspokoić. Z tego punktu widzenia w judykaturze podkreśla się, że organ ubezpieczeń społecznych jako wierzyciel nie ma obowiązku poszukiwania majątku dłużników składkowych i wszczynania postępowania egzekucyjnego w takim czasie aby uzyskać potencjalne najwyższe zaspokojenie zaległości składkowych, nawet gdyby wcześniejsza egzekucja mogła prowadzić do uzyskania choćby częściowego ich zaspokojenia, zwłaszcza jeżeli bierne podmioty odpowiedzialne (płatnik składek lub członek zarządu spółki z o.o.) nie wskazywały mienia, z którego była możliwa egzekucja zaległości składkowych w znacznej części. Oznacza to, że płatnik składek lub podmiot, który może być obciążony subsydiarną ustawową solidarną odpowiedzialnością za długi składkowe (członek zarządu spółki z o.o.), nie mają podstaw prawnych do przerzucania na wierzyciela (ZUS) ryzyka i skutków swoich własnych zaniechań, z których wynikały zaległości składkowe (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2010 r., II UK 146/10, OSNP 2012 nr 5-6). Orzekający w niniejszej sprawie Sąd w pełni podziela to stanowisko.

Biorąc powyższe okoliczności pod rozwagę, a w szczególności fakt, że odwołujący nie wykazał – mimo ciążącego na nim obowiązku - żadnych przesłanek uwalniających go

z odpowiedzialności, Sąd ocenił, że decyzja organu rentowego odpowiada prawu. Podkreślenia bowiem wymaga, że w sprawach osobistej odpowiedzialności członka zarządu spółki kapitałowej za składki ubezpieczeniowe, których spółka ta nie uregulowała, na organie rentowym spoczywa ciężar udowodnienia okoliczności pozytywnych, natomiast członek zarządu - aby uwolnić się od odpowiedzialności - powinien wykazać którąkolwiek z okoliczności negatywnych wskazanych w art. 116 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. ordynacja podatkowa (por. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 29.10.2015 r., sygn. akt III AUa 860/15).

Z tych względów Sąd działając na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc oraz powołanych przepisów prawa materialnego odwołanie oddalił.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 kpc w związku z § 2 pkt. 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1667), zasądając od odwołującego na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. kwotę 3600 zł.

/ SSO Beata Łożyńska - Motyka/